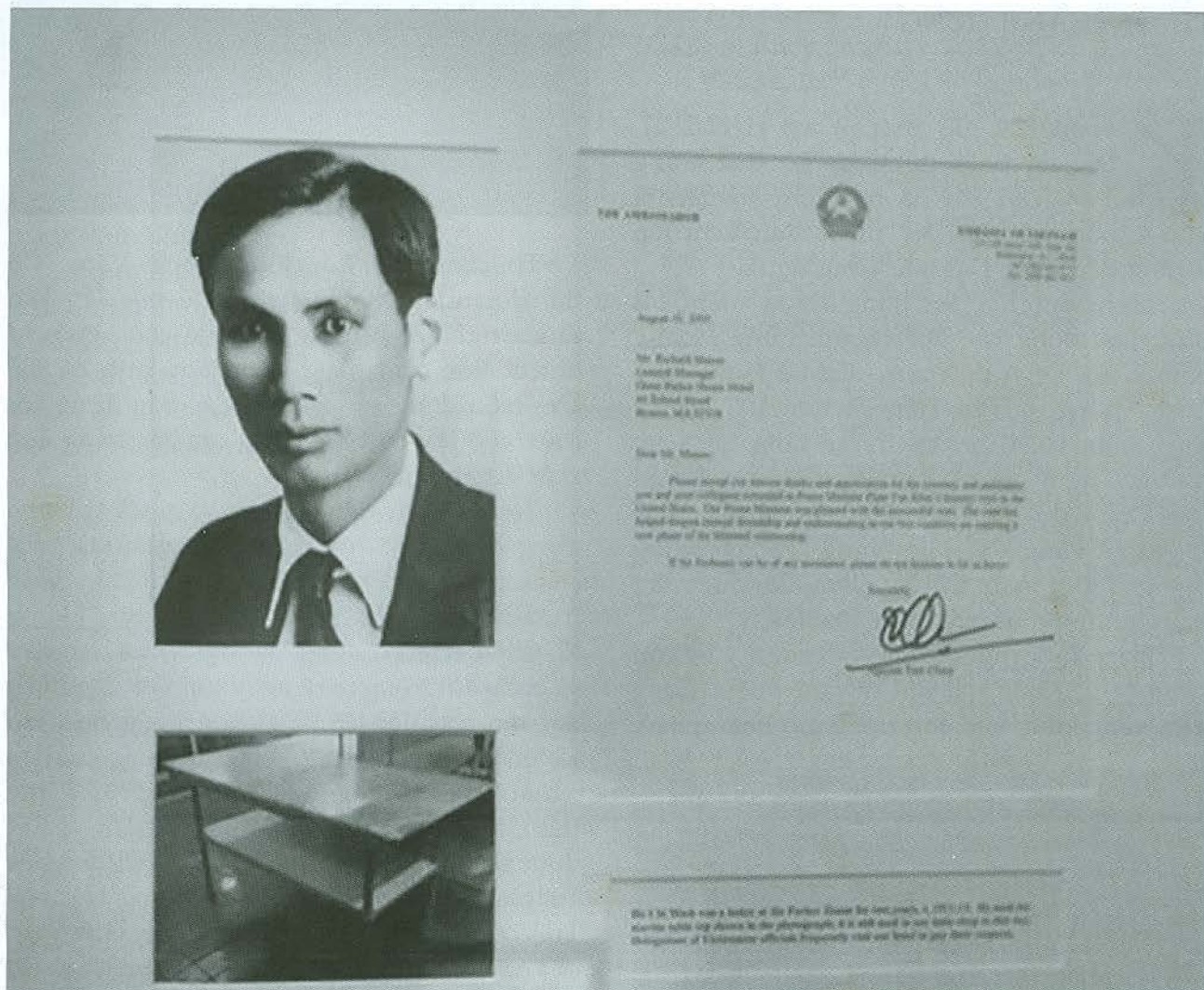

CÓ MỘT NGƯỜI THỢ LÀM BÁNH NHƯ THẾ Ở BOSTON

TRẦN MẠNH THƯỜNG

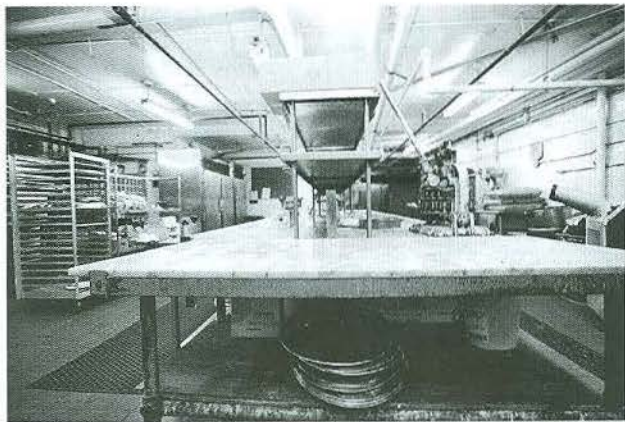

Ảnh Bác Hồ và bức thư của Đại sứ Nguyễn Tâm Chiến, treo trên tường. Ảnh chụp lại: MT.

Để sưu tầm tài liệu, biên soạn cuốn sách ảnh “Chủ tịch Hồ Chí Minh với nền ngoại giao cách mạng Việt Nam”, do NXB Văn hóa - Thông tin ấn hành, mùa xuân năm 2010, khi những cánh hoa anh đào khoe sắc trên đất nước “Cờ Hoa”, tôi đã đặt chân lên Tp. Boston, bang Massachussetts. Nơi tôi đến đầu tiên là khách sạn Omni Parker House, ở số 60 phố School St., Boston, MA 02108 United States, thuộc khu phố cổ sầm uất, nơi có một di tích lịch sử quan trọng

đối với nhân dân Việt Nam. Đó là nơi từ cuối năm 1911 - 1913, Bác Hồ của chúng ta dưới cái tên Văn Ba, từng là người thợ làm bánh mì ở đây.

Tuy đã đọc khá nhiều tài liệu về Chủ tịch Hồ Chí Minh, nhưng tôi vẫn băn khoăn một điều: Thế giới rộng lớn với bao nhiêu nước, tại sao lần đầu tiên ra nước ngoài tìm đường cứu nước, Bác lại đến nước Mỹ xa xôi, tận Tây Bán cầu? Trong một tài liệu, một vị sử gia Mỹ nói rằng Chủ tịch Hồ Chí Minh đến

Tại căn bếp ở tầng hầm khách sạn Omni Parker House kê một chiếc bàn gỗ, nơi Nguyễn Tất Thành từng nhào bột nướng bánh. Trong tờ quảng cáo của khách sạn viết: "Hồ Chí Minh từng giữ vị trí phụ trách lò bánh (pastry chep) của Omni Parker House từ năm 1912-1913".

Mỹ trước tiên, vì nước Mỹ cũng cảnh ngộ như Việt Nam, bị ách đô hộ của thực dân Anh, vừa mới được giải phóng, Cụ Hồ đến Mỹ là để tìm hiểu tình hình của một nước thuộc địa vừa thoát khỏi sự thống trị ngoại bang. Nhà sử học còn cho biết cụ Hồ đến Mỹ nhưng không đến thủ đô Washington DC, mà đến ngay Boston, thành phố cổ kính, là cái nôi của cách mạng Mỹ. Thật vậy, trong thời gian cụ Hồ lưu lại ở Boston, hầu như ngày nào cũng diễn ra các cuộc tuần hành, biểu tình đòi quyền sống, và đòi làm việc tốt hơn cho phụ nữ nói riêng và những người lao động nói chung.

Hơn nữa Boston là một thành phố trí thức, nơi có hơn 60 trường đại học, nhiều nhất nước Mỹ, trong đó có Đại học Harvard nổi tiếng nhất, trường có bề dày lịch sử lâu đời nhất ở Boston. Chỉ trong vòng 6 thập niên qua, Đại học Harvard đã có 59 thành viên được nhận giải thưởng Nobel (trong đó có 26 giải về vật lý, 11 giải hóa học, 12 giải kinh tế, 8 giải về y học - sinh lý học và 2 giải Nobel Hòa bình).

Trong một bài đăng trên tờ Boston Globe, nữ văn sỹ Susan Wilson người Mỹ viết: "Thật thú vị để lưu ý rằng một nhà cách mạng tài danh, lãnh tụ Hồ Chí Minh của Việt Nam lừng danh từng tham gia làm việc như là một người thợ nướng bánh tại tiệm bánh ngọt của khách sạn Omni Parker House từ 1911 đến năm 1913. Vị đầu bếp đặc biệt đã đem đến niềm vinh dự cho nơi này". Bà còn giải thích

thêm rằng lãnh tụ Hồ Chí Minh tìm đến làm việc ở Omni Parker House, bởi khách sạn này nằm gần con đường mang tên Tự Do (Freedom trail), nơi mỗi bước chân đều có dấu ấn lịch sử về cuộc cách mạng giành tự do cho nước Mỹ. Khách sạn chỉ cách cảng Boston không xa, là bến đỗ của nhiều con tàu đủ các quốc tịch trên thế giới.

Hơn nữa Omni Parker House, nơi hội tụ của các chính khách, các danh nhân Mỹ như Malcolm Little (MalcolmX), một nhà hoạt động chống chế độ phân biệt chủng tộc, các nhà văn, nhà thơ nổi tiếng của nước Mỹ, trong đó có nhà thơ Palple Waldo Emerrnon và nhà văn Charles Dickens lừng danh, hay ca sỹ Denyce Graves được nhiều người ưa thích...Omni Parker House còn là nơi diễn ra nhiều cuộc hội đàm, các cuộc gặp tay đôi của

Toàn cảnh khách sạn Omni Parker Housr, Boston, Hoa Kỳ

các chính trị gia đến từ nhiều quốc gia trên thế giới. Và cũng chính tại nơi đây, dòng họ John Fitzgerald Kenedy đã đặt đại bản doanh mở cuộc vận động tranh cử Tổng thống Mỹ thứ 35 vào những năm đầu của thập niên 60, thế kỷ XX. Điều này thể hiện rõ trên bức tường phòng truyền thống ở tầng hầm, chủ khách sạn cho treo nhiều bức ảnh và trưng bày các hiện vật của các bậc vĩ nhân, trong đó nổi bật nhất ở một góc phòng trang trí nhiều hình ảnh về Bác Hồ thời trẻ và một bức thư đề ngày 12 tháng 8 năm 2005 của Đại sứ Nguyễn Tâm Chiến tại Hoa Kỳ gửi cảm ơn Ngài Tổng giám đốc khách sạn Richard Mason và các nhân viên đã đón tiếp chu đáo, chân tình, nồng hậu chuyến thăm Hoa Kỳ của Thủ tướng Phan Văn Khải. Trên một bức tường của khách sạn có trang trí nhiều hình ảnh của các danh nhân thế giới, trong đó có hình Bác Hồ thời trẻ, với dòng chữ: "Năm 1911-1912, nhà lãnh đạo tương lai của Việt Nam đã từng làm việc tại tiệm bánh Parker House" (1911-1912 Future Vietnamese leader works Parker House bakeshop). Tại đây kê một chiếc bàn đá cẩm thạch màu xám, mà Bác Hồ đã dùng làm bánh kem Boston Cream Pies và Lemon Meringue Pies, món ăn tráng miệng nổi tiếng của khách sạn Omni Parker House. Trên bàn đặt một tờ giấy ghi dòng chữ: *"Hồ Chí Minh từng là thợ làm bánh tại Parker House trong 2 năm 1911 - 1913. Người đã sử dụng chiếc bàn đá như trong bức ảnh bên cạnh và nó được sử dụng tại quầy bánh của chúng tôi cho đến ngày nay".*

Khách sạn Omni Parker House được xây dựng năm 1855, đến nay trải qua trên 150 năm, đã được sửa chữa, nâng cấp nhiều lần, nhiều hạng mục công trình được cải tạo, xây dựng mới, hiện đại, duy chỉ có gian bếp nhỏ ở tầng hầm của tòa nhà vẫn để nguyên vẹn như cũ, không thay đổi, kể cả những đồ đạc trong phòng.

Chúng tôi thắc mắc tại sao vậy? Người quản lý khách sạn không giải thích mà dẫn ngay chúng tôi đến tham quan gian bếp và giới thiệu tỉ mỉ từng kỉ vật hiện hữu ở đây, đồng thời ông nói: "Đó là những kỷ vật vô giá đã gắn liền với hoạt động của một thanh niên

yêu nước đến từ Việt Nam trong những năm đầu thế kỷ XX, người mà sau này trở thành vị Chủ tịch đầu tiên của đất nước các bạn – Chủ tịch Hồ Chí Minh". Lời nói của người quản lý đã cho chúng tôi hiểu tầm quan trọng mang ý nghĩa lịch sử của gian bếp, vì sự tôn trọng của người dân Mỹ đối với Chủ tịch Hồ Chí Minh và nhân dân Việt Nam.

Khi chỉ vào chiếc bàn đá cũ kỹ, đã bị sứt một mảnh ở góc phía trong cùng, thứ mà Bác Hồ dùng làm bánh, trên có đặt một khuôn ép bánh to cùng những chậu bột bánh, đặt cạnh những chiếc bánh đang nhồi dở dang, ông David W. Ritchie, Giám đốc kinh doanh tiếp thị của khách sạn cho biết: Để bày tỏ sự ngưỡng mộ đối với Chủ tịch Hồ Chí Minh, Ban quản lý khách sạn trân trọng quyết định vẫn lưu giữ và sử dụng chiếc bàn này từ ngày ấy đến giờ.

Rõ ràng dù chiếc bàn rất đơn sơ, giản dị, cổ lỗ, lại bị sứt mẻ, nếu không vì sự tôn trọng Việt Nam, không vì yêu quý, bày tỏ tình cảm, sự ngưỡng mộ đối với Chủ tịch Hồ Chí Minh, chắc chắn khách sạn đã thay thế, không thể giữ lại chiếc bàn cho đến hôm nay. Bởi đó là bảo vật quý của khách sạn. Chiếc bàn đá, thứ mà người thanh niên Việt Nam Văn Ba dùng làm việc xưa kia đã trở thành kỷ vật vô giá và là đề tài quan tâm của nhiều người, mỗi lần ghé thăm khách sạn Omni Parker House. Vì thế trong nhiều năm qua, không ít nhà khảo cổ, Viện Bảo tàng Quốc tế ngỏ ý muốn mua lại chiếc bàn đá cũ kỹ, sứt mẻ này, nhưng các giới lãnh đạo khách sạn đều từ chối, vì đó là chiếc bàn mà Chủ tịch Hồ Chí Minh – vị lãnh đạo kiệt xuất của thế giới- dùng làm việc trong thời gian dài tại khách sạn. Đó là hiện vật lịch sử vô giá. Đó là "báu vật" tinh thần, có sức thu hút lớn, không chỉ đơn thuần về mặt kinh doanh của khách sạn, mà còn là địa chỉ lịch sử không phải khách sạn nào cũng may mắn có được. Chính các thế hệ lãnh đạo khách sạn đã nhiều lần khẳng định, dù vật đổi sao trời, khách sạn vẫn sẽ mãi mãi trân trọng lưu giữ hiện vật này trong hiện trạng cũ của nó như duy trì một niềm tự hào mà không nơi nào khác trên đất nước Hoa Kỳ này có được.